

Education at a Glance 2019: Utvalgte hovedfunn om høyere utdanning

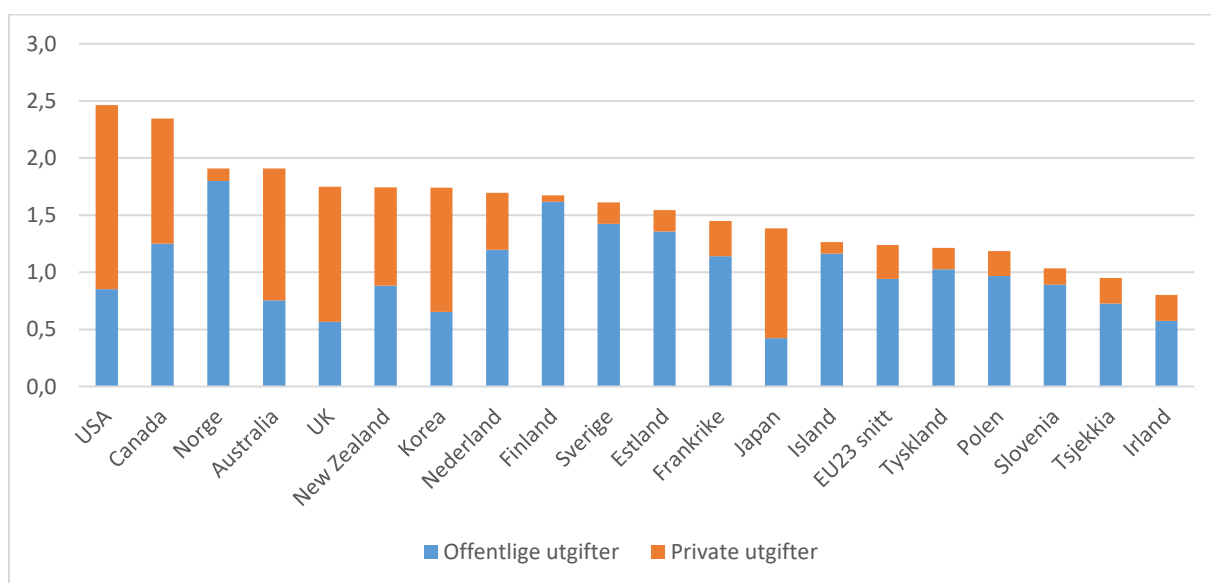
Education at a Glance (EaG) er OECDs årlige indiktorrapport for utdanningssektoren. Rapporten gjør det mulig å sammenligne Norge med andre OECD-land når det gjelder ressursbruk, deltakelse i og resultater av utdanning. Årets utgave av EaG legger særlig vekt på høyere utdanning.

Her finner du noen av de viktigste resultatene i Education at a Glance 2019 som gjelder høyere utdanning. Hele rapporten kan du lese [her](#).

Finansiering

- Norge bruker mye ressurser på høyere utdanning, både når man ser på andel av BNP og utgifter per student. Bare USA og Canada bruker en større andel av BNP enn Norge (BNP for fastlandsnorge) mens USA, Canada, Storbritannia, Sveits og Luxemburg bruker mer per student inkludert utgifter til FoU.
- Til forskjell fra en del andre land, spesielt engelsktalende land, samt Japan og Korea, er høyere utdanning i Norge i hovedsak offentlig finansiert.
- Norge sammen med de nordiske og en del europeiske land har ingen eller lave studieavgifter. Storbritannia skiller seg ut ved at de har høye studieavgifter. Samtidig gir de også omfattende subsidier til betalingen av studieavgiftene.

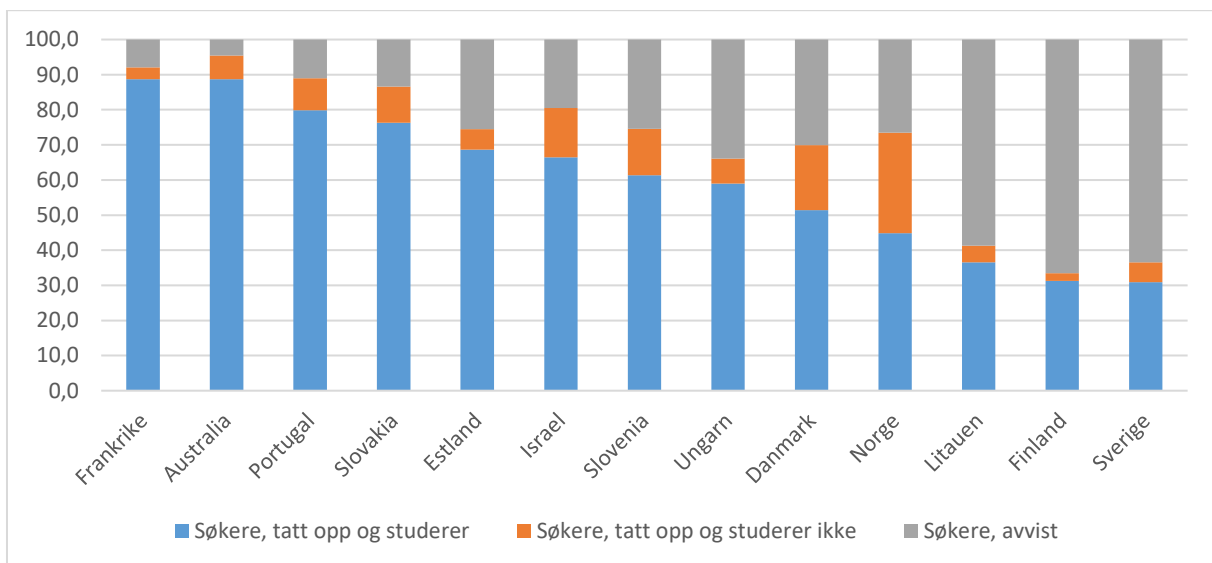
Figur 1: Utgifter til høyere utdanning som andel av BNP. 2016.

Deltakelse og gjennomføring

- Av de som søker og blir tatt opp til høyere utdanning i Norge er det en høy andel som benytter seg ikke av studieplassen.
- Hos oss gjelder det 29 prosent av søkerne, mot mellom 2 og 18 prosent i øvrige land med data på feltet.
- Det betyr at norske universiteter og høyskoler må tilby plass til langt flere søkere enn det de har studieplasser til.

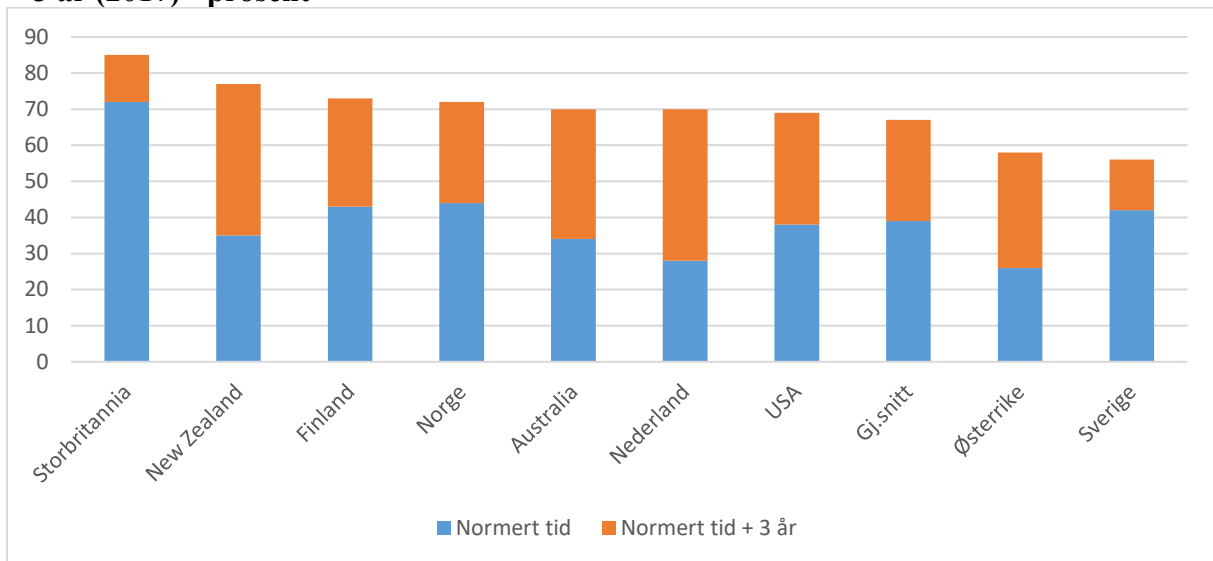
Figur 2: Søkere til høyere utdanning (bachelor og integrerte mastere) etter søkerens status (2016) - prosent

Kilde: Figur D6.b

- 44 prosent av norske bachelorstudenter på heltid fullfører studiet på normert tid. Etter ytterligere 3 år har denne andelen økt til 72 prosent.
- De norske gjennomføringstallene er noe bedre enn gjennomsnittet for alle landene med data på feltet, som er henholdsvis 39 prosent på normert tid og 67 prosent etter ytterligere 3 år.
- Vi ligger likevel et stykke bak landet med best resultater, Storbritannia, hvor 72 prosent av bachelorstudentene fullfører på normert tid, og 85 prosent etter tre år ekstra.
- I realiteten er forskjellen enda større, fordi andelen deltidsstudenter i Norge er langt høyere enn i Storbritannia, 35 mot 10 prosent. Denne gruppen inngår ikke i fullføringstallene.

Figur 3: Andelen bachelorstudenter (heldid) som fullfører på normert tid og normert tid + 3 år (2017) - prosent

Kilde: Tabell B5.1

Merknad: I gjennomsnittet inngår data fra flere land enn de som er vist i figuren

- Ca. 1,1 prosent av befolkningen mellom 25-64 år i Norge har fullført en doktorgrad. Dette er på samme nivå som gjennomsnittet for EU-landene, men litt lavere enn andelen i våre naboland Danmark, Sverige og Finland.
- Hvis vi derimot ser på andelen av befolkningen som forventes å avlegge doktorgrad framover, blir bildet annerledes. Mens 2,8 prosent av befolkningen i Norge forventes å fullføre utdanning på dette nivået, er tilsvarende tall for Sverige og Finland 2,2 prosent.
- Det gjenspeiler at Norge har satset mer på å bygge opp kapasiteten i doktorgradsutdanningen de siste 15-20 årene enn nabolandene i øst.

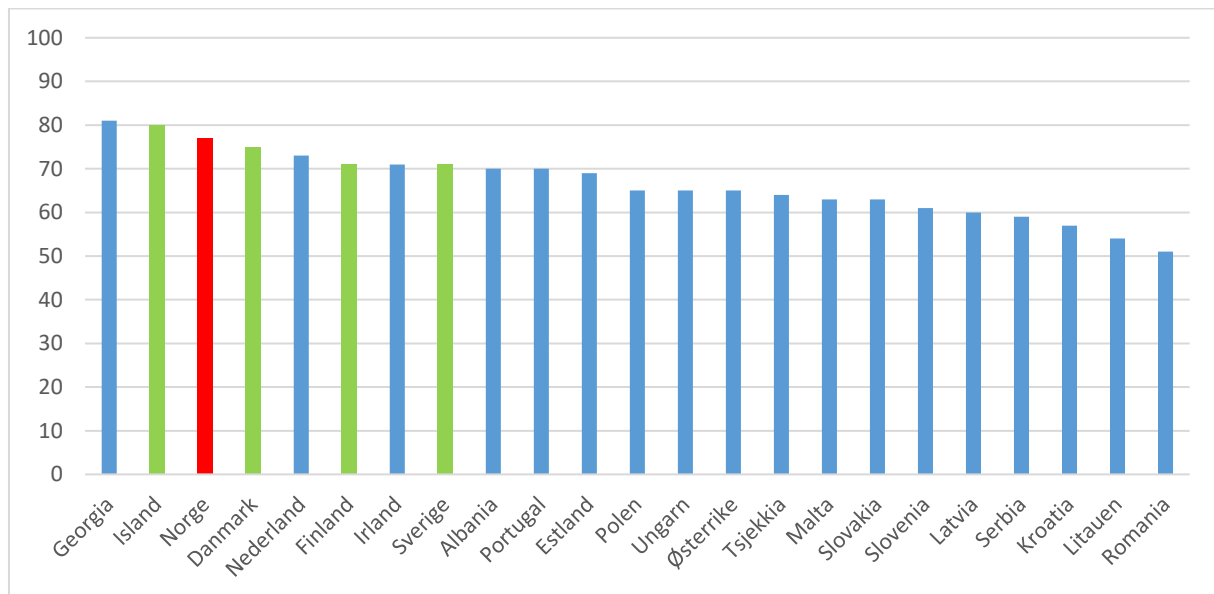
Internasjonale studenter

- Andelen studenter som flytter fra et annet land for å ta en grad ved norske universiteter og høyskoler er lav også i nordisk sammenheng. De internasjonale utgjør bare ca. 3 prosent av studentmassen, og andelen har vært synkende.
- Danmark har høyest andel internasjonale studenter i Norden, med 11 prosent.
- Globalt er USA det største mottakerlandet for internasjonale studenter. 22 prosent av de internasjonale studentene er tatt opp ved læresteder i USA.
- Andelen internasjonale studenter utgjør likevel ikke mer enn 5 prosent av den totale studentmassen i USA.

Fornøyde studenter

- Den europeiske studentundersøkelsen Eurostudent viser at studentene i de nordiske landene jevnt over er fornøyde med studieprogrammene.
- Mellom 70 og 80 prosent av studentene som svarte på undersøkelsen i disse landene gir en positiv vurdering av programmene de går på.
- I flere østeuropeiske land er denne andelen på under 60 prosent.

Figur 4: Studentenes helhetsvurdering av studieprogrammene (% positiv vurdering) – Eurostudent 2016

Kilde: Figur B5.c

Andel med høyere utdanning

- En økende andel av den norske befolkningen har utdanning på universitets- og høyskolenivå. Blant voksne (25-64 år) har 44 prosent utdanning på høyere nivå, mens andelen er 48 prosent blant de mellom 25 og 34 år. Fortsatt er det slik at flere kvinner enn menn tar universitets- og høyskoleutdanning, men veksten de siste 10 årene er sterkere for menn.
- I internasjonal sammenheng har vi likevel ikke så mange med master- og doktorgradsutdanning i Norge. 14 prosent av alle mellom 25 og 34 år har avlagt mastergrad i Norge, mens gjennomsnittet for EU-landene er 17 prosent. Til gjengjeld er det mange med kortere universitets- og høyskoleutdanninger og 2-årig fagskole.

Arbeidsledighet, sysselsetting og inntekt

- Mer enn halvparten av unge i alderen 18-24 år er i utdanning. Samtidig har Norge en relativt høy andel med arbeid som sin hovedaktivitet (40 prosent) innenfor denne aldersgruppen. I EU er det kun Island og Storbritannia som har en høyere andel 18-24-åringene i arbeidslivet.
- Arbeidsledigheten for 18-24-åringene ligger under 3 prosent, og nesten alle finner arbeid innen 3 måneder. I EU er ledighetsraten det dobbelte, og de fleste bruker vesentlig lenger tid på å finne jobb.
- Sysselsettingen i befolkningen øker med utdanningsnivå. Blant personer med universitets- og høyskoleutdanning er 9 av 10 i jobb, mens kun 6 av 10 grunnskoleutdannede er sysselsatt.
- Tilsvarende reduseres andelen ledige og inaktive med utdanningsnivå. Blant 25-29-åringene er andelen NEETs (*Not in Education, Employment or Training*) under 5

prosent for de med høyere utdanning, mens den ligger den på 13 prosent for personer med videregående opplæring. Blant de med kun grunnskole, er mer enn 30 prosent utenfor arbeidslivet. Norge ligger likevel langt under EU-gjennomsnittet for alle utdanningsnivåer.

- Høyere utdanning gir inntektsgevinst. En mastergrad resulterer i 55 prosent høyere inntekt enn det som er gjennomsnittsinntekten for en person med videregående opplæring. Gjennomsnittlig inntektsgevinst i EU-landene er 74 prosent for mastergrad og 38 prosent for bachelorgrad. I de skandinaviske landene gir en bachelorutdanning kun moderat inntektsgevinst sammenliknet med videregående opplæring - i gjennomsnitt 13 prosent høyere inntekt i Norge. Likevel gir også korte universitets- og høyskoleutdanninger en klart positiv økonomisk avkastning over livsløpet.